

Meditatio sc̄ti anselmi de redēp.ge.bu.

medullas flammans salutaribꝫ penetrādo succendeſ sanctis ferri signe illuſtrando mentis & corporis viuientia de posse. Pot: imē tue voluntatis torrente ut iam nū in iuridanoꝫ degustare libeat venenata dulcediniſ. Judica me & discerne de genere non sancta causa meam. Doce me quia deus meꝫ es tu facere voluntatem tuā m. Credo ergo quemcunq; inhabitauſtis in eo patris ac pariter filii domiſi. ium condis. Beatus q; te mererbitur h; ospitē habere quō p; te pater & filius apud eū facient mansionem. Celeni iam & tibi benignissime dolentis amicis cōsolatōr in optimis tribulatiōnibus adiutor. Celeni mūdator: sceleris: curat oris vulneris. Celeni fortitudo fragiliſt: relevat labentium. Veni doctor huī milium: destructor superbiorū. Veni oris p; anorū pius pater. Cōsolator misericordiū. viduarum dulcis iudex. Veni spes paup̄: refocillator deficiens: Veni sydiſtis nauigantium: portus naufragatiū. Vt nō oīm viventium decus singulare ad dorientiū vniuersalitatis. Veni sanctissimū & spirituū veni & miserere mei. Aptam te tibi & condescende p̄picus mihi ut in ea tue magnitudini erigitas: tuorū rōbori mea imbecillitas finituaꝫ multiū idem cōplacat miseratōi Per iesū & ē

Iserere domine famulis & famulatōbus tuis. M; & dirige actus eorum quoddicē in bonum & omnia peccata eoz dimitte: & mitte in cor eoz talem intellectum: vt extoto corde tibi fideliter seruant & tibi placeant: et oī tpe i tuo scō fuitio permaneāt. Per & ē

Amulos & famulas tuis q; do minefrēs & sorores meas omnes: & debitores meos corpore pariter & mente purifica ut in tua inspiratōe cōpuncti notias delectatiōes vitare p̄ualeant. Per dñm nřm iesum christum Dignus est mercenarius vel operari mercede sua orōibus tuis credit & optat

iuuari & sarcia p̄tōꝫ a te subleuari per. Explicitū meditationes anselmi.

Incipit meditatio sc̄ti anselmi de redēptōe generis humani.

Ruua christi

a ana aia de graui morte suscitata ania de misera seruitute xp̄i sanguine redēpta & liberata Excitamentē tuā. memeto resuscitatiōnis tue. Recogita redēptionē & liberationem tuam. Retracta vbi & quo sit virtus redēptōis tue. Versare i meditatōe eius Delectare i cōreplatōe eiꝫ. Excute fastidiū tuū: fac vīm cordi tuo. Intēde in h; mētē tuā. Gusta bonitatem redēptoris tui. accēdere i amorē saluatoris tui. māde fauī dōborū. Suge plus q; mellicū sapore. gluti salubrē dulcorē: mānde cogitando. suge intelligēdo. gluti amādo et gaudēdo: letare mandendo. Gratulare sugēdo. Jocūdare glutiēdo. Ubi g; & q; est dōtus & fortitudo saluatoris tui. Certē christus te suscitauit. Ille bonū sāmaritanū te sanauit. Ille bonū amicus per oīa sua te libtrauit xp̄ū in q;. Ergo virtus saluatōnis tue dōtus est xp̄i. Ultiq; cornua i manibꝫ. Ibi abscondita ē fortitudo eiꝫ. Cornua quidē i manibꝫ eius quia brachiū crucis cōfixe sūt manū eiꝫ. Que aut̄ fortitudo in tanta infirmitate. Que altitudo in tāta humilitate. Quid venerabile in tanto contēptu. Sz certe iā absconditū q; in infirmitate ideo celatū q; in humilitate. Ideo occultū q; i cōtemptu. O fortitudo abscondita: hoīem in cruce pendētē suspēdere mortē eternā. Genus humanū p̄mente hoīe in ligno confixū defigere mūdū ppetue morti affixū. O celata potestas hominē dānatū cū latronibꝫ saluare hoīes dāpnatoſ cū demonibꝫ hominē patibulo extēsū aia trahere ad seipm. O virt̄ occulta vīam animā emissam de corpore innumerabiles extrahere de inferno hoīe

& iiii

Anselmi

Liber

minē mortem corporis suscipere et mortes
anūmarū perire.

Capitulum II.

Ur bone domine pie redēptor
potens saluator cur tantam vir
tutem opuisti tanta humilitate

An vt falleres dyabolum: qz fallenduz
hoiem deiecit de paradiſo. Sed vtqz
xitas nullum fallit qui ignorat. Qui n
credit xitatem ipse se fallit. Xeritas ita
qz nullum fallit: an ideo vt ipse dyabolus
se falleret. Sed vtqz sibi veritas nul
lum fallit. Ita non intendit vt aliquid
se fallat qz uis hoc dicat facere cū pmit
tit. Nō enī assump̄isti hoiem vt te notū
opires sed vt ignotū apires. Xerū dñū
verū hoiem te dixisti et opib⁹ ostēdisti.
Res p se occulta nō studio occulta nou
sic est facta vt abscōderet: sed vt suo or
dine pficeret. Nec vt aliquem deciperet
sed vt quēadmodum oportebat fieret.
Et si dicit occultata nō est aliud qz non
est omib⁹ reuelata. Nam et si xitas nō
oibus se manifestat nulli tamē se negat
Ergo dñe nec vt falleres nec vt aliqz se
falleret sic fecisti. Sed vt faceret qd et qz
mō facienduz erat p omnia in veritate p
stististi. Qui ergo se fefellit in tua xture:
nō de te sed de ppa queratur falsitate.
An dyabolus habebat aliquid iuste ad
uersus deum vel aduersus hominē pp
ter qz deus deberet aduersus eū p hoie
hoc modo agere qm apta fortitudine.
vt dū ille iniustū hominē iuste occideret
iuste potestatem quā sup iniustos habe
bat pderet. Sed certe dyabolus nec de
us debebat aliquid nisi penam. nec ho
mo nisi vincere. Ita vt quemadmoduz
ab illo se facile permisit vinci peccando
ita illum vinceret ad difficultatez mo
tis iusticiam integrā seruando. Et hō
nō nisi deo debebat hō. Nam nō pecca
uit aduersus dyabolus s̄ aduersus deū
Nec hō dyaboli erat: s̄ et hō et dyabolus
dei erat. Sed et qz dyabolus vexabat ho
minē nō hec faciebat zelo iusti s̄ neqz tie,

nec iubete deo s̄ pmittete: nō diaboli: s̄
dei iusticia exigete. Nihil ḡ erat in dyab
olo cur de⁹ aduersus eū ad saluādum
hoiem fortitudem suā celare aut differ
re deberet.

Capitulum III.

H̄ aliqz necessitas coagit vt altis
simus sic se et op̄s deus ad redi
mendū aliqd tm laboraret. Sz
ois necessitas impossibilitas sue subia
cet voluntati. Quippe qd vult necesse est
esse: et quod non vult: impossibile est ec
Sola ḡ voluntate et qm omnis eius vo
luntas semp bona est sola facit hoc volu
ntate. Nō enī deus egebat vt hoc modo
hoiem saluū faceret: s̄ humana natura
indigebat vt hō modo deus satisfaceret,
non egebat deus vt tam laboriosa pate
ret: s̄ indigebat homo vt sic deo recōcili
aretur: nec egebat deus vt sic humilia
retur. Sed indigebat homo vt sic de p
fundō inferni euerteret. Diuina natura
humiliari aut laborare nō eguit: nec po
tuit hec oia humana naturaz vt ad hoc
restitueretur ppter quod facta erat ne
cessile erat facere. Sz nec illa nec quicqd
deus non est non poterat ad hoc suffice
re. Nam homo ad quod institut⁹ est nō
restituitur si nō ad similitudinem anglo
rum in quibus nullum est peccatum pue
his. Qd est impossibile fieri nisi omni p
cepta peccator remissione: que nō fit ni
si pcedēte integrā satisfactionē quā satisfac
toem talē optet ec: vt pctōz aut aliqd p
illo det aliqd deo de suo qd debitū non
sit qd supat oē qd de⁹ nō est. Si enī pec
care ē deū exhortare: vt hō facere nō
deberet etiā si necesse ē qcqd ē qd deus
nō est pte vtqz imutabilis. Et apta ratō
exigit vt qz peccat reddat aliqd do p ho
noze ablato mai⁹ qz si hō p quo illū exho
norare n̄ debuit. Qd qm hūana natura
sola nō habebat nec sine debita recōci
liari satisfactione poterat: ne iusticia in
regno suo peccatum inordinatum relin
queret subuenit bonitas dei: et eam in

Reditationes anselmi

suā psonā assumpsit filius dei. Ultī ea psona ēēt hō deus q̄ haberet qd suparz nō solū omnem eestiam q̄ deus non est. Sed om̄e debitum qd soluere peccatores debet. Et hic tamē nihil p se deberz solueret p alijs qui quod debebat redere nō habebant. Preciosior ē nāq̄ vita hominis illius q̄ oē quod deus nō ēt supat oē debituz qd deberet peccatores p satisfactōe. Si enī illius interfec-
tio supat oēm multitudinem et magnitudinē peccatorz que cogitari p̄st extra psonā dei. Palam ē q̄ vita eius magis ē bona q̄ oia peccata sint mala q̄ extra psonā dei sūt. Hanc vitā homo iste cū ex debito mori nō debebat: qm̄ peccator n̄ erat sponte dedit de suo ad honorē patris cū eam sibi auferri ppter iusticiam p̄misit: vt exēplū oib⁹ alijs daret iusticiā dei ab illis nō esse deserēdum ppter mortē quā ex necessitate aliqui solueuntur. Cū iste qui cā non debebat et seruata iusticia vitare posset eā sibi illatam ppter iusticiam sponte sustineret. Dedit itaqz humana natura deo in illo hoie et nō ex debito qd suum erat: vt redimeret se in alijs in quib⁹ qd ex debito exigebat redere nō habebat. In oib⁹ his diuina natura nō est humiliata sed humana exaltata nō illa est minuta sed ista misericorditer est adiuta. Capitulū. IIII

Ec humana natura in isto hoie n̄ passa est aliqd vlla necessitate: sed sola libera voluntate: nec ali- cui violence subcubuit. Sed sp̄otanea voluntate ad honorem dei et voluntatez alioz hominū q̄ illi mala voluntate sunt illata laudabiliter et misericorditer susti- nuit. Nec vlla cogēte obedientia s̄z po- tenti disponēte sapientia: nō enī illi hoī p̄vt morere cogendo p̄cepit. Sed ille quod p̄ti placituz: et oib⁹ pfecturum intellexit: hoc sp̄ote fecit: nō enī ad h̄m̄ cogere potuit p̄ qd ab eo exigere nō de- buit: nec p̄ti tātus honor potuit nō plaz-

cere quē tamē bona voluntate filius sp̄ote obtulit. Sic itaqz p̄ti liberam obediē- tiā exhibuit cū hoc qd p̄ti placituz sciuit sp̄ote facere voluit. Deniqz quo- niā p̄ti illi hanc voluntatē bonā dedit q̄: uis liberā nō imerito dicit: q̄ ille velut p̄ceptū p̄tis accepit. Hoc vtig mō obe- diens fuit p̄ti v̄sqz ad mortē. Et sic mā- datū dedit illi pater sic fecit. Et calicez quem dedit illi p̄f bibit. Hec est enī per- fecta et liberrima humane nature obedien- tia cū voluntatē suā liberā spontevo- luntati dei subdit: et cū acceptam bonaz voluntatem sine om̄i exactōe spontaneā libertatē ope pficit. Sic homo iste rede- mit oēs alios: cū hoc qd sp̄ote dedit do- cōputat pro debito quod illi debebant. Quo p̄cio nō semel tñ a culpis hō redi- mit. Sed etiam quotiens cū digna pe- nitētia redierit recipit. Que tñ penitē- tia peccati nō p̄mittit. Sed qm̄ in cru- ce factus est: p crucē n̄ christus nos re- demit. Qui ḡ ad hanc gram volunt cuz digno affectu accedere saluant. Qui ḡ illam ptemnūt: qd debttū qd debet non reddunt iuste damnant. Capitulū. V.

Cce aia christiana hec est virtus creationis tue: hec est virtus li- bertatis tue: hoc est p̄ciūm redē- ptōnistue. Captiuā eras: sed hoc mo- do redempta. Ancilla eras et sic libera- ta. Sic es exul reducta: pdita: restituta et mortua resuscitata. hoc mādat homo hoc ruminet: hoc sugat: hoc glutiat cor tuū. Cū eiusdē redēptoris tui carnem et sanguinē accepit os tuū. hoc fac in hac vita cotidianū panem victum et viati- cum tuum. Quia p̄ hoc et non nisi per h̄ et tu manebis in xp̄o et xp̄ū in te. Et in futura vita erit plenū gaudium tuum. Sed o tu domine tu q̄ vt ego viuerē mor- tem suscepisti. Quō letabor de liberta- te mea que non est in fide nisi de vincul- tuis. Qualiter ḡtulabor de salute mea: cum nō sit nisi de doloribus tuis. Quō

Liber

Ælfric Ælfric Ælfric

gaudebo devita mea q̄ nō ē nisi de mor
te tua. An gaudebo de his q̄ passus es.
An de crudelitate illoꝝ q̄ ea tibi fecerūt
Quā nisi isti fecissent tu passus non eēs
Et si tu passus nō eēs hic mea bona nō
eēnt. Aut si de illis dolebo. Quō de isti
q̄ ppter illa fuerūt et que nō eēnt nisi il-
la fuissent gaudebo. Sed certe illoꝝ ne-
quitia nihl facere potuit nisi q̄ tu spōte
pmisiſti: nec tu passus es nisi q̄ pie vo-
luisti. Illoꝝ itaq̄ debeo crudelitatē ex-
ecriari: mortem et labores tuos cōpatien-
do imitari. Piam voluntatē tuā gratias
agēdo amare. Ac sic secure de bonis mi-
hi illatis exultare. Caplin. III.

Rgo homūcio illoꝝ crudelita-
e tez dimitte de iudicio ⁊ tota de
bis que debes saluatori tuo cō-
sidera quid tibi erat ⁊ quid tibi factū sit
⁊ pensa q̄s hoc tibi fecit. Quāto amore
dign⁹ sit intuere necessitatē tuā ⁊ benigni-
tatiē eius. Et vide q̄s ḡras reddas et
debēs amorē eius in tenebris sine luce i
descēsu subter irremediabli inferni eras
immēsū ⁊ q̄si plūbēu pondus pendens
in collo tuo te dōsis trahebat. Onus i
tollerabile desup te p̄mebat hostes ini-
sibiles te toto conatu impellebant. Sic
eras sine omni auxilio ⁊ nesciebas q̄ sic
ceptus ⁊ nat⁹ eras. O qđ tibi tūc erat
⁊ q̄ te ista rapiebat expauesce memo: au-
do: p̄tremisce cogitādo. O bone dñe ie-
su xpc sic nec peccāti nec peiēti nec op-
nāti vt sol mibi luxisti. Et mibi qđ eraz
ostēdisti: abiecisti plūbū qđ dcoisuz me
trahebat: ⁊ remouisti onus qđ desuper
me p̄inchbat: impellētes me repulisti: ac
illis te p̄ me opposuisti. Vocasti me no-
mine meo qđ mibi de tuo noīe dedisti ⁊
incuruatū ad conspectū tuū erexisti me
dices cōfide: ego te redemi. Nam mēa
p̄ te dedi Si adheres mibi ⁊ mala in q̄
bus eras euadis ⁊ in pfundū q̄ ppera-
bas nō cades sed pducam te ad regnū
mēū ⁊ faciā te heredē dei ⁊ coheredēm

meum. Exinde accepisti me in tuitōem
tuam vt nihil noceret aie cōtravolunta
tem suā. Ecce licet adhuc nō adheseris
tibi sicut cōsulisti: nōdū tamē in inscr
nū me cadere pmisiſti. Sed adhuc expe
ctas vt adheream t faciā qđ promisiſti.
Lerte dñe sic erā t hoc fecisti mīhi in te
nebris eraz: qđ nihil nec meipm sciebam
in lubrīco: qđ imbecillis t fragil: ad lap
sū peccati erā. In descēſu sup cahos in
fernī. Quia in p̄mis parentibus descen
derā de iusticia ad iniusticiā p̄ quā de
scendit ad infernū. Et de beatitudie ad
tpalem miseriā Pondus originalis p̄cti de
orsū me trahebat. Et onus importable
iudic̄ dei sup me p̄mebat t inimici mei
demones vt me alīs peccatis damnabi
liorē facerēt qđtū in ip̄is erat vehemēter
insistebant. Sic destituto om̄i auxilio il
luxisti mīhi t qđ hoc eram ostēdisti. Qđ
t ego nondū hoc noscere poterā alios:
q̄ pro me essent: t postea meipm anteq̄
postularem hec me omnia docuisti: plū
bū trahens t onus grauans t hostes i
pellentes reieciſti. Quia peccatum in q̄
natus t conceptus eram t damnationē
ei⁹ amouisti. Et malignus sp̄s ne vim
anime mee facret p̄buiſti christianū
me fecisti vocari de noſe tuo: per quod
t ego p̄fiteor: t tu cognoscis me inter re
dēptos tuos et erexisti t eleuasti me ad
noticiam t amore tuum: fecisti me confi
dere de salute aie mee p̄ quā pedisti ani
mā tuā t mīhi si te sequer̄: pmisiſti glo
riam tuā. Et ecce cū nōdū sequar te si
cūt consulisti sed insup multa peccata
secerim que tu p̄buiſti. Adhuc expe
ctas vt te sequar t dones quod promisi
ſti. Considera anima mea intendit̄ oīa
intuma mea: qm̄ illi debeat substantia
mea. Lerte domine quia me fecisti de
beo amoī tuo me ipsuz totū: quia mē re
demisti debeat meipm totū qđ tm̄ pmitti
debeat meipm totū: imo tm̄ debeat amoī

de passio

Depassione domini

tuo plusq; meipm q̄to tu es maior me p̄o quo dedisti teipm & cui p̄mittis te ipm: fac p̄cor domine me gustare p̄ amo rei quod gusto p̄ cognitione. Sentiāz p̄ affectū qd sentiō p̄ intellectum pl̄ de beo q̄ meipm totū: nec plus habeo: nec hoc ipm possum per me reddere totum. Trahe tu dñe in amōrē tuū v̄l hoc ipm totū qd sum: tuū est p̄ditōe fac totū tuū dilectōe. Ecce dñe corā te cor meū conat. Sz p̄ se nō p̄t: fac tu qd ipm nō potest. Admitte me inter cubiculuz amōris tui p̄eto q̄ro pulso. Qui me facis petere. fac & accipe. Das querere: da inuenire: doce p̄ pulsare ap̄i pulsati. Lui das si ne gas petenti: q̄s inuenit. Si querēs fru strā Lui ap̄is si pulsati claudis. Quid das nō orāti. Si amōrē tuū negas orāti aliqd te habeo desiderare a te habeaz impetrare: adherere illi: adhere in p̄tu ne aia mea. Bonē dñe pie dñe ne rejci aseam: fame amōris tui lāguet: refacil la eā satiet eā dilectio tu a. Impinguet eā affectus tuus: occupet me totū & pos sideat me totū. Qui es cū p̄fe & sp̄uscō de solus bñdict⁹ in sclā sclor̄ Amen.

Explicūt meditatōes beati Anselmi de redēptione generis humani.

Incipit Anselmus tractans de passione domini nostri iesu christi.

Eatus Ansel-

b̄ mus longo tpe orōibus & la crīmis & ieunijs rogabat be atam virginem vt ei reuelaret q̄liter fili ei⁹ passus fuerit. Tandē beata virgo ap paruit ei & dixit. Tāt̄ talia passus est filius meus dilectus q̄ nullus sine effus sione lacrimar̄ exp̄mēre p̄t: tñ q̄ glificat sū: amplius flere nō possū. Cū passi onē filij mei p̄ ordiem sicut facta ē p̄ singula tibi explicabo. Et beat⁹ anselmus p̄ singula q̄suisit: & bñt̄ xgo rñdit. Quiescuit at sic. Dic carissima dñia q̄liter fuit passio filij tui inchoata. Respondit ma

ria. Qñ filius me⁹ a cena facta surrexit cū discipul̄ suis: Judas scarioth ad p̄t cipes sacerdotū abiit: & filiū meū tradi dit. & p̄ triginta denarijs vendidit. A Quales fuerāt illi denarij. Ab Isma helitici qbūs & ioseph v̄editus fuit ante q̄tuor milia a noz & hereditaria fuerunt successiōe duoluti ad illos iudos q̄ xps emerūt: & valet vn⁹ tm̄ q̄stū decē v̄sua les. Et nota q̄ iudas ita auarus fuit q̄n v̄dit q̄ xpm p̄ eis v̄didit: & tñ xps sibi sepe p̄dicauerat: & nūq̄ eū cōuertere poterat. A Fūisti tūc cū filio tuo & discipulis ei⁹. Ab Nō: sed scias q̄ cœnau erat: & pedes discipulōz lauerat: & co:p⁹ suū & sanguinē eis dederat: & dulcis eis p̄dicauerat. & Judas p̄tifices adierat: filius me⁹ de mōte syon cū discipul̄ suis descēdit: & pedē mōtis oliueti vbi erat ortus introiuit: & discipulis dormientib us ascēdit ad pedē mōtis oliueti qnt̄ est ictus lapidis a discipul: & orauit p̄ trē sic Exaudi me dñe qm̄ benigna ē mi sericordia tua: fm̄ mul. int. tue. res. i me In tēde aic mee & libera eā ppter intimicos meos: respice in me. A Quare sic orauit Ab Propter tres rōes Prima q̄ delicate nutrit⁹ fuit: v̄pote fili⁹ virginiis de stirpe regis natus: q̄ nobiles magis dolēt q̄ rusticī. Secundo q̄ tāta angustia eū inuasit: q̄ guttas sanguis su dauerit de toto corpe suo: q̄ fuit de⁹: id oia q̄ pati debuit p̄sciuit: cōsptōem: flagitōez: blasphemias: p̄fixionem & bñōi. Tercō p̄sciuit q̄ iudei nō debuerūt eius misereri: & q̄n sic orauit p̄f si fieri p̄t trā seat a me calix istes angel⁹ ei appuit cō fortās eū & dixit. Lōstās esto dñe q̄ mō debes totū gen⁹ humanū rediūtere: po stea ad discipulos rediit: eos q̄ dormientes inuēit: qb⁹ dixit. Nō potuistis vna hora mecū vigilare: & dixit: ecce apropī quabit q̄ me tradet. Et ecce Judas ve nit cū turba magna i ortū dixit iudeis Duo itaq̄ pares st. scz. Jacob⁹ & iohannes

The